

ผลกระทบของการปรากฏตัวของบุคคลที่สามที่มีต่อคำตอบจากการสัมภาษณ์ครู

นางสาวทิวพร พลพานิช

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-578-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017042 i17227070

EFFECTS OF THE THIRD PERSON APPEARANCE ON
TEACHER 'S INTERVIEW RESPONSES

Miss Tivaporn Polpanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Chulalongkorn University
Graduate School

1991

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลกระทบของการปรากฏตัวของบุคคลที่สามที่มีต่อคำตอบจาก
การสัมภาษณ์เคอร์

โดย

นางสาวทิวพร พลพานิช

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

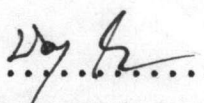
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี

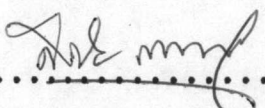

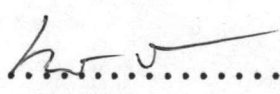
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

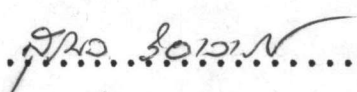

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิษกรชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิดา ชูโต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตตยานนท์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

ทิวาพร พลพานิช : ผลกระทบของการปรากฏตัวของบุคคลที่สามที่มีต่อคำตอบ
จากการสัมภาษณ์ครู (EFFECTS OF THE THIRD PERSON APPEARANCE ON
TEACHER'S INTERVIEW RESPONSES) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์
ดร.ศิริชัย กาญจนวาสิ , 110 หน้า. ISBN 974-578-578-4

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการปรากฏตัวของ เพื่อนครู
และหัวหน้าหมวดวิชา ที่มีต่อคำตอบจากการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่อง
การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น
ครูผู้สอนที่ได้มาจากการสุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญ
ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน ประกอบด้วยชาย 15
คน หญิง 15 คน และทำการสุ่มเข้ากลุ่มจำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ประกอบด้วยกลุ่ม
ทดลอง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่มีการปรากฏตัวของเพื่อนครู และกลุ่มที่มีการปรากฏตัวของ
หัวหน้าหมวดวิชา และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม นำคะแนนรวมและคะแนนรายข้อ ที่ได้จาก
การสัมภาษณ์ครูมาทดสอบความแตกต่าง ตามวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างตามแผน
(Planned Comparisons) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน(ANOVA) โดยใช้เครื่อง
คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSSX

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในการสัมภาษณ์เรื่องการจัดการเรียนการสอน การปรากฏตัวของเพื่อนครู
และหัวหน้าหมวดวิชา ไม่มีผลต่อคำตอบจากการสัมภาษณ์ครู แต่การปรากฏตัวของเพื่อนครู
มีผลต่อคะแนนเฉลี่ยรวม โดยการปรากฏตัวของเพื่อนครู ทำให้ครูตอบเห็นด้วยน้อยกว่า
เมื่อไม่มีการปรากฏตัวของบุคคลที่สาม และการมีการปรากฏตัวของหัวหน้าหมวดวิชา รวมกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ในการสัมภาษณ์เรื่องการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การปรากฏ
ตัวของเพื่อนครู และหัวหน้าหมวดวิชา มีผลต่อคำตอบจากการสัมภาษณ์ครู โดยครูตอบ
เห็นด้วยมากกว่า เมื่อไม่มีการปรากฏตัวของบุคคลที่สาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์.....
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2535.....

ลายมือชื่อนิติศ *Titit*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Titit*.....

TIVAPORN POLPANICH : EFFECTS OF THE THIRD PERSON
APPEARANCE ON TEACHER ' S INTERVIEW RESPONSES.

THESIS ADVISOR : ASSOCIATION PROFESSOR SIRICHAJ KARNJANAWASRI,
Ph.d. 110 pp.

The purpose of this research was to study the effects of the third person on the interview responses of teachers about instruction management and school internal supervision . The random sample composed of 15 male and 15 female teachers who teach in the secondary school in Nonthaburi Province. They were randomly equally divided into three groups. There were two experimental groups which the teacher samples were interviewed with the appearance of teacher's friend and immediate supervisor, respectively, and one control group with no appearance of the third person. The samples' mean score and item scores were analyzed by SPSSX program using the procedures of planned comparisons and analysis of variance.

The findings of the research were as follows :

1. In the interview on the instruction management, the third persons have no effect on the teachers' interview responses. However, the agreement of teacher responses with the appearance of teacher's friend is significantly less than the agreement of teacher responses in the combined groups of no appearance of the third person and the appearance of immediate supervisor at the level of .05.

2. In the interview on the school internal supervision, the third persons have effects on the teacher's interview responses. The agreement of teacher responses in the control group is significantly less than the agreement of teacher responses in the experimental groups at the level of .05.

ภาควิชา วิทยาลัยการศึกษา
สาขาวิชา วิทยาลัยการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างสูง คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาลี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่มีประโยชน์มากสำหรับการวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ตรวจแก้ต้นฉบับของรายงานการวิจัยนี้เป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งผู้ประสานงานทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยนี้เป็นจำนวน 3,000 บาท และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ชาววิจัยทุกคน ที่ช่วยเป็นกำลังใจตลอดมา

ขอระลึกถึง พระคุณของคุณพ่อคุณแม่ของผู้เขียน และคณาจารย์ภาควิชาวิจัย การศึกษาทุกท่าน ที่ช่วยให้ผู้เขียนมีกำลังใจ กำลังทรัพย์ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ และดร.สุมาลี ปิตตยานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม และอาจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต โปธารามิก และอาจารย์ ดร.โคทม อารียา อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยให้ผู้วิจัยมีโอกาสดฝึกงานวิจัย จนสามารถนำไปใช้ในการเรียนได้เป็นผลสำเร็จ

ทิวพร พลพานิช

กุมภาพันธ์ 2534

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	เ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	8
ตัวแปรหลักในการวิจัย.....	9
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับในงานวิจัยนี้.....	11
2. บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์.....	12
การปรากฏตัวของบุคคลที่สามในระหว่างการสัมภาษณ์.....	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
การออกแบบวิจัย.....	28
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างครู และผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่อง การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	37
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรวม ในการตอบของครู เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนการสอน และการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	55
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	58
ข้อค้นพบ.....	59
อภิปรายผลการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	64
ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป.....	65
รายการอ้างอิง.....	66
ภาคผนวก.....	71
ก. การเตรียมตัวก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ค. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
ง. ข้อมูลดิบ.....	90
1. ข้อมูลดิบ.....	90
2. การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ.....	96
3. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยตามแผน (Planned Comparisons).....	98
ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 1 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....30
- 2 จำนวนครูที่ตอบในการสัมภาษณ์ ในสถานการณ์กลุ่มควบคุม และ
ในสถานการณ์กลุ่มทดลองที่มีเพื่อนครูกับหัวหน้าหมวดวิชา อยู่ด้วยใน
ระหว่างการสัมภาษณ์ โดยจำแนกตามเพศ.....38
- 3 จำนวนครูที่ตอบในการสัมภาษณ์ ในสถานการณ์กลุ่มควบคุม และ
ในสถานการณ์กลุ่มทดลองที่มีเพื่อนครูกับหัวหน้าหมวดวิชา อยู่ด้วยใน
ระหว่างการสัมภาษณ์ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน.....39
- 4 จำนวนครูที่ตอบในการสัมภาษณ์ ในสถานการณ์กลุ่มควบคุม และ
ในสถานการณ์กลุ่มทดลองที่มีเพื่อนครูกับหัวหน้าหมวดวิชา อยู่ด้วยใน
ระหว่างการสัมภาษณ์ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา.....40
- 5 จำนวนความถี่ของการตอบจากการสัมภาษณ์ครูในเรื่อง การจัดการ
เรียนการสอน โดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.....41
- 6 จำนวนความถี่ของการตอบจากการสัมภาษณ์ครูในเรื่อง การนิเทศ
การศึกษาภายในโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.....44
- 7 คคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในเรื่องการจัดการเรียน
การสอน (เรื่องที่ 1) และเรื่องการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียน (เรื่องที่ 2) จากการสัมภาษณ์ของครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง
3 กลุ่ม.....47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 8 คະแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในเรื่องการจัดการเรียน การสอน และเรื่องกรณีศึกษาคณิตศึกษาภายในโรงเรียน จาก การสัมภาษณ์ของครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายชื่อ.....49
- 9 คະแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในเรื่องการจัดการเรียน การสอน จากการสัมภาษณ์ของครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็น รายชื่อ.....51
- 10 คະแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในเรื่องกรณีศึกษาค นิเทศศึกษาภายในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ของครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายชื่อ.....53
- 11 การเปรียบเทียบคະแนนเฉลี่ยของคະแนนรวม จากการตอบ แต่ละเรื่อง (Planned Comparison) ระหว่างครูกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม ในการสัมภาษณ์เรื่อง การจัดการเรียนการสอน (เรื่องที่ 1) และเรื่องกรณีศึกษาคณิตศึกษาภายในโรงเรียน (เรื่องที่ 2).....55

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน.....	4
2	ระบบพฤติกรรมองค์การทางการศึกษา.....	5
3	รูปแบบการปรากฏการณ์ทางสังคม.....	13
4	รูปแบบการวางแผนการทดลอง.....	23
5	สถานการณ์การทดลองในการสัมภาษณ์.....	31

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

- 1 แสดงคะแนนเฉลี่ย ในการสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของครูกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม.....48
- 2 แสดงคะแนนเฉลี่ย ในการสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ของครูกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายชื่อ.....50
- 3 แสดงคะแนนเฉลี่ย ในการสัมภาษณ์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอน ของครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายชื่อ.....52
- 4 แสดงคะแนนเฉลี่ย ในการสัมภาษณ์ เรื่อง การนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน ของครูกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายชื่อ.....54